

Sygn. akt I KK 251/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Edyta Demiańczuk - Komoń

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 5 lipca 2022 r.,

w sprawie **M. U.**,

w przedmiocie wydania wyroku łącznego,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na niekorzyść skazanego,

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w W.,

z dnia 29 października 2021 r., sygn. akt VII K [...]

uchyla zaskarżony wyrok łączny i postępowanie karne w przedmiocie wydania wyroku łącznego na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umarza, a kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. wydał wobec M. U. w dniu 29 października 2021 r. wyrok łączny, sygn. akt VII K [...]. Przyjmując, że był on skazany prawomocnymi wyrokami:

1. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w L. z dnia 14 stycznia 2021 r., sygn. akt II K 919/21, na karę roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, który połączył:
 1. karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z dnia 17 stycznia 2020 r., sygn. akt II K 1233/19;
 2. karę roku pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z dnia 28 lipca 2020 r., sygn. akt II K 254/20;
 3. karę 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z dnia 11 grudnia 2020 r., sygn. akt II K 1121/20,który to wyrok łączny uprawomocnił się w dniu 22 stycznia 2021 r., a skazany odbywał tę karę od 6 sierpnia 2020 r. do 2 czerwca 2022 r.;
4. wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z dnia 26 stycznia 2021 r., sygn. akt II K 1521/20, za czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 21 kwietnia 2020 r. na karę roku pozbawienia wolności, który to wyrok uprawomocnił się w dniu 3 lutego 2021 r., a skazany będzie odbywał tę karę od 2 czerwca 2022 r. do 2 czerwca 2023 r.;
5. wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 1 marca 2021 r., sygn. akt V K 771/20, za czyny z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i inne, popełnione w dniu 06 sierpnia 2021 roku na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z zaliczeniem na poczet kary okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 6 sierpnia 2020 r. do dnia 1 marca 2021 r., który to wyrok uprawomocnił się w dniu 10 kwietnia 2021 r., a skazany będzie odbywał tę karę od 2 czerwca 2023 r. do 6 listopada 2024 r..

orzekł:

1. na podstawie art. 85 k.k., art. 85a k.k. i art. 86 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 4 k.k. w brzmieniu sprzed dnia 24 czerwca 2020 roku, połączył skazanemu M. U. karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem łącznym opisanym w pkt. 1 oraz kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt. 2 i 3 części wstępnej wyroku i wymierzył mu karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawach objętych wyrokiem łącznym oraz okresy kar dotychczas odbytych;
3. pozostałe rozstrzygnięcia połączonych wyroków pozostawił do odrębnego wykonania;
4. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 6 ustawy o opłatach w sprawach karnych zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych oraz nie wymierzył mu opłaty.

Kasację od powyższego wyroku łącznego wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając go w całości na niekorzyść skazanego, zarzucił:

„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegające na wydaniu przez Sąd Rejonowy w W. w dniu 29 października 2021 r., sygn. akt VII K [...], wyroku łącznego (prawomocnego z dniem 6 listopada 2021 r.) obejmującego kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w L. z dnia 14 stycznia 2021 r. sygn. akt II K 919/21 oraz wyrokami Sądu Rejonowego w L. z dnia 26 stycznia 2021 r.,

sygn. akt II K 1521/20 i Sądu Rejonowego w W. z dnia 1 marca 2021 r., sygn. akt V K 771/20, podczas gdy postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, dotyczące kar pozbawienia wolności orzeczonych wyżej wymienionymi wyrokami, zostało już uprzednio zakończone wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w W. z dnia 4 października 2021 r., sygn. akt V K 220/21, który uprawomocnił się w dniu 11 października 2021 r., co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.”

oraz wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja skarżącego okazała się oczywiście zasadna, co skutkowało jej uwzględnieniem w trybie opisanym w art. 535 § 5 k.p.k.

W niniejszej sprawie doszło do naruszenia art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. W przypadku, gdy wobec tej samej osoby zapadły dwa prawomocne wyroki łączne, obejmujące te same skazania, które objęte były tym węzłem w wyroku, który uprawomocnił się wcześniej, drugi z tych wyroków dotknięty jest w tym zakresie rażącym naruszeniem prawa, zaliczanym do tzw. bezwzględnych przyczyn uchylenia orzeczenia, przewidzianym w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. określanym jako naruszenie powagi rzeczy osądzonej (art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.). Taka sytuacja stanowi ujemną przesłankę procesową, przewidzianą w przepisie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., w zakresie wydania kolejnego orzeczenia w tym przedmiocie w przypadku, gdy w orzeczeniu wydawanym później miało dojść do rozstrzygnięcia tego, czy dokładnie te same skazania za czyny jednostkowe spełniają warunki do objęcia ich węzłem kary łącznej w

wyroku łącznym (zob. wyrok SN z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt III KK 373/21).

Rację ma zatem Prokurator Generalny, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane z rażącym i mającym istotny wpływ na jego treść naruszeniem przepisów prawa procesowego, wskazanych w zarzucie kasacji. Z akt sprawy wynika, że Sąd Rejonowy w W. wyrokiem łącznym z dnia 4 października 2021 r., sygn. akt V K [...] połączył skazanemu M. U. kary orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w L. z dnia 26 stycznia 2021 r., sygn. akt II K 1521/20 oraz Sądu Rejonowego w W. z dnia 1 marca 2021 r., sygn. akt V K 771/20. Sąd Rejonowy w W. wyrokiem łącznym z dnia 29 października 2021 r., sygn. akt VII K [...] łącząc kary orzeczone tymi samymi wyrokami, prowadził postępowanie co do tego samego czynu tej samej osoby w rozumieniu art. 17 § 1 pkt 7. Prawomocność wyroku łącznego z dnia 4 października 2021 r. wykreowała stan powagi rzeczy osądzonej.

Przesłanka *res iudicata* wynika z bezwzględnego nakazu umorzenia postępowania karnego, gdy wcześniejsze postępowanie karne, co do tego samego czynu tej samej osoby, zostało prawomocnie zakończone. Uwagi te w pełnym zakresie mają zastosowanie do postępowań w przedmiocie wydania wyroku łącznego (zob. np. wyrok SN z dnia 17 września 2015 r., III KK 308/15). W sprawie Sądu Rejonowego w W., sygn. akt VII K [...], doszło do rażącego uchybienia w postaci powagi rzeczy osądzonej, a tym samym w sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza przewidziana w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. To zaś czyniło koniecznym uchylenie przez Sąd Najwyższy zaskarżonego wyroku łącznego i umorzenia postępowania (art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.).

Należy również zauważyć, że rację ma skarżący, że wydanie i uprawomocnienie się nowego wyroku łącznego wbrew przesłance powagi rzeczy osądzonej nie powoduje utraty mocy przez poprzedni wyrok łączny, bowiem skutek, o którym mowa w art. 575 § 1 k.p.k., może nastąpić tylko wówczas, gdy spełnione są przesłanki tam określone, a zatem zachodzi realna potrzeba wydania nowego wyroku łącznego. W przypadku uchylenia wyroku łącznego wydanego z naruszeniem art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. wykonaniu podlega poprzedni wyrok łączny, gdyż nie utracił on mocy na podstawie art. 575 § 1 k.p.k. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2011 r., sygn. II K 149/11, OSNKW 2011, z. 12, poz. 113). Dla stwierdzenia wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej nie ma znaczenia w jaki sposób oba wyroki łączne ukształtowały karę łączną, nawet w sytuacji wadliwego skonstruowania wcześniejszego wyroku łącznego.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w wyroku.

[as]